

Zpráva o činnosti Archivu Kanceláře prezidenta republiky za rok 2009

Archiv Kanceláře prezidenta republiky (Archiv KPR) je organizačně začleněn do Odboru archivní a spisové služby (OSAS) Kanceláře prezidenta republiky (KPR). Archiv KPR spravuje více jak 1300 běžných metrů archivních fondů a sbírek.

I. Personální situace

V Archivu KPR působil PhDr. Pavel Zeman, PhD. (odborný archivář - vedoucí), Mgr. Eva Javorská (odborná archivářka), Mgr. Hana Jurková (odborná archivářka), PhDr. Jakub Doležal (odborný archivář, 2009). Fotografické a restaurátorské práce zajišťovali pro AKPR Stanislav Loudát, restaurátorka-konzervátorka BcA Jana Očková a akademický sochař a restaurátor Josef Buňka. Na zpracování archivních materiálů Archivu KPR se dále podíleli jako externí spolupracovnice PhDr. Jitka Lněničková a Alena Fialová.

II. Služby badatelům

V Archivu KPR studovalo v průběhu roku 2009 78 badatelů, z toho 10 ze zahraničí (Německo, Polsko, Rusko, Slovensko, Slovinsko, Srbsko, Velká Británie). V badatelně Archivu KPR studovali celkem 102 dní. Kromě běžné badatelské agendy pracovníci Archivu KPR vyřizovali v průběhu celého roku 2009 dotazy a ostatní pracovní úkoly týkající se historického i aktuálního chodu KPR (agenda občansko-správní, agenda udělování milostí prezidentem republiky a agenda udělování státních vyznamenání, dotazy úřední a soukromé týkající se činnosti KPR a SPH a dal.), Správy pražského hradu (agenda památkové a stavební správy Pražského hradu a), Lesní správ Lány (agenda historie a činnosti LSL) a Vojenské Kanceláře prezidenta republiky (VKPR), Hradní stráž (HS) a ostrahy Pražského hradu (PH) a prezidenta republiky (agenda historie a činnosti VKPR, HS a ostrahy PH a prezidenta republiky). Archiv KPR dále vyhotovil 32 rešerší pro domácí badatele a 28 úředních rešerší pro KPR, SPH a LSL a další domácí úřady a instituce, dále 13 rešerší pro zahraniční badatele a 4 pro zahraniční instituce. Současně zodpověděl vedle nespočetných telefonických dotazů 91 soukromých a badatelských domácích dotazů a 40 domácích úředních dotazů (KPR, SPH, LSL, Česká tisková kancelář, Krajský úřad Kraje Vysočina, Velvyslanectví České republiky ve Francii, Národní muzeum Praha, Státní oblastní archiv Litoměřice, Úřad služby a vyšetřování kriminální policie Policejního prezidia České republiky, Ústav dějin Univerzity Karlovy a archiv Univerzity Karlovy, Poslanecká

sněmovna Parlamentu České republiky, Česká televize Brno, Masarykův ústav a Archiv Akademie věd České republiky, Historický ústav Akademie věd České republiky, Velvyslanectví České republiky ve Slovinsku, Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, Městské muzeum ve Skutči, Velvyslanectví České republiky v Korejské republice, Český rozhlas, Muzeum Jana Amose Komenského Uherský Brod, Magistrát města Brna, Ministerstvo zahraničních věcí, Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu), 13 zahraničních soukromých a badatelských dotazů a 3 dotazy zahraničních institucí (Ústav paměti národa Bratislava, Evanjelická bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského Bratislava, Velvyslanectví Čínské lidové republiky v Praze). V rámci badatelské agendy bylo pracovníky Archivu KPR zhotoveno 227 studijních xerokopií a domácími a zahraničními badateli bylo zhotoveno 6 139 digitálních fotografických snímků z archivních dokumentů uložených v Archivu KPR. V květnu 2009 proběhla v Archivu KPR exkurze vedoucích pracovníků ústředních vojenských archivů z České republiky, Slovenska, Polska a Maďarska, v červnu 2009 exkurze zaměstnanců Oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1918 - 1945 (3. oddělení) Národního archivu a v září 2009 exkurze členů České archivní společnosti. V říjnu 2009 navštívil Archiv KPR ředitel Departementálního archivu de la Sarthe v Le Mans Benoît Joseph Pedretti.

III. Pracovní program

Vedle každodenního chodu Archivu KPR spojeného se zajištěním badatelských služeb pro odbornou i neobornou veřejnost a úředních úkolů pro KPR, SPH a LSL pokračovali pracovníci Archivu KPR v odborném archivním pořádku nezpracované písemné agendy KPR a SPH. V průběhu roku 2009 byly uspořádány 4bm archiválií spisové agendy protokolu KPR 400 z období 1970-1991 (stavební, hospodářská a památková činnost Pražského hradu), 8 bm spisové agendy KPR z let 1963-1967, 7bm spisové agendy KPR z let 1968-1975 a 4bm spisového materiálu protokolu T (tajné) KPR z období 1955-1958. K dočasnému uložení v depozitářích Archivu KPR byla přijata další část písemné agendy *Nadačního fondu manželů Livie a Václava Klausových*. Během pravidelné revize depozitářů Archivu KPR byla nově uspořádána lokace archiválií uložených v depozitářích Archivu KPR a pracovníky Archivu KPR byl vypracován plán pro využití nového archivního depozitáře budově bývalého Ústavu šlechtičen v Jiřské ulici čp. 2. Výzkumnému ústavu vodohospodářskému T. G. Masaryka byla v rámci delimitace archivních dokumentů předána dokumentace Státního vodohospodářského plánu republiky Československé z roku 1954. Na základě vyhlášky č. 192/2009 Sb. měnící některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě byla vypracován nový Badatelský

řád Archivu KPR OSAS a změnám v archivní praxi vyplývajících z výše uvedené vyhlášky byl uzpůsoben i celkový chod Archivu KPR a jeho badatelských služeb. Z hlediska archivní legislativy platné v České republice byl pracovníky Archivu KPR posouzen návrh badatelského řádu Oddělení uměleckých sbírek Odboru movitého majetku SPH.

Na internetových stránkách Archivu KPR byly v elektronické podobě uveřejněny archivní pomůcky ke spisové agendě KPR *D-důležité (1919-1947)* a *T-tajné (1921-1944/1953)* a dále přepisy matrik československých státních vyznamenání (Řád Klementa Gottwalda - za budování socialistické vlasti, Medaile Jana Evangelisty Purkyně, Čestný titul národní umělec, Řád přátelství). Do elektronické podoby byly převedeny další matriky držitelů československých státních vyznamenání z let 1948-1989 (Česká putovní standarta Bojovníkům práce, Čestná putovní standarta Hrdinům práce, Letec Kosmonaut ČSSR, Medaile za hrdinství, Veřejné uznání podle dekretu prezident republiky). Do jmenné databáze státních úředníků jmenovaných v letech 1919/1919-1944 prezidentem republiky bylo z písemné agendy KPR *P-jmenování, milosti, penze, dary z milosti (1919-1944)* zaneseno dalších 5000 záznamů.

IV. Ochrana fondů a sbírek

V rámci pořizování bezpečnostních kopií archiválií dle zákona č. 499/2004 Sb. (o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů) bylo vyhotoveno v roce 2009 3418 mikrofilmových snímků archiválií I. kategorie spisové agendy KPR *T-tajné 1921-1944(1953)* - karta č. 15-18, sign. T 13/21-T22/21. Dále bylo důkladně restaurováno 11 kusů nejvyššího československého státního vyznamenání Československý Řád Bílého lva I.-III. stupně z let 1961-1989. Ze souboru historických spisovenských pomůcek KPR bylo restaurováno 24 svazků podacích protokolů spisové agendy R z let 1919-1924. Z fondu příruční knihovny Archivu KPR bylo převázáno 36 svazků dobové historické literatury.

V. Přírůstky archivních fondů a sbírek

Knihovna KPR předala Archivu KPR k archivování materiály Tiskového odboru KPR „Zprávy z médií za rok 2007“ (41 šanonů). Od Oddělení předarchivní péče a skartace převzal Archiv KPR podací deníky protokolu 400.000 z let 1970 – 1991 (44 kusů), podací deníky protokolu 600.000 z let 1985-1991 (55 kusů), podací deníky protokolu 300.000 z let 1970-1993 (7 kusů), spisy protokolu 400.000 z let 1949-1993 a spisy protokolu 600.000 (10 archivních krabic). V rámci pravidelné akviziční činnosti Archivu KPR bylo získáno dobové fotografické album z dobovými snímky z návštěvy prezidenta E. Beneše v Karlových Varech

v roce 1937 a od Musea Fotoateliér Seidel (Českokrumlovský rozvojový fond spol. s.r.o., Český Krumlov) bylo získáno 40 kusů černobílých historických fotografií z návštěvy prezidenta E. Beneše v jižních Čechách v roce 1937. Ze sbírek SPH převzal Archiv KPR do svých sbírek faksimili Ústavy ČSR z roku 1920.

VI. Příruční knihovna

Pro příruční knihovnu Archivu KPR bylo v rámci pravidelné akviziční činnosti pořízeno 132 nových domácích a zahraničních knižních titulů tematicky zaměřených na činnost československých a českých prezidentů a moderní československé a české dějiny od roku 1918 do současnosti.

VII. Využívání archivních fondů a sbírek

- zapůjčení vybraných archivních dokumentů pro výstavní projekt *Fenomén Martinů*, Národní muzeum - české muzeum hudby, Praha 11. 5. – 26. 10. 2009

- poskytnutí vybraných audiovizuálních materiálů pro audiovizuální projekt Marek Janáč, *Listopad 1989*, Radioservis, Praha 2009

- poskytnutí digitálních kopií vybraných archivních dokumentů a fotografií pro výstavní projekt *Československé řády a vyznamenání*, Muzeum Jana Amose Komenského, Uherský Brod 20. 11. 2009 – 21. 3. 2010

- poskytnutí kopie Výnosu Vůdce a říšského kancléře o Protektorátu Čechy a Morava z 16. března 1939 pro výstavní projekt *Konec Česko-Slovenska 14.-16. března 1939*, Akademie věd ČR, Praha 16.-26. března 2009

- poskytnutí kopie Výnosu Vůdce a říšského kancléře o Protektorátu Čechy a Morava z 16. března 1939 pro stálou historickou expozici Armádního muzea Žižkov, Vojenský historický ústav Praha

- publikování kopie prohlášení české šlechty z let 1938 a 1939 ve studii Zdeněk Hazdra, „*Mnichovské dny*“ jako milník ve vztahu šlechty a novodobé české společnosti, in: Zdeněk Hazdra - Lukáš Vlček (ed.), *Mnichov 1938 a česká společnost. Sborník z mezinárodního symposia k 70. výročí mnichovské dohody*, Praha 2008, s. 37-51.

VIII. Účast na odborných školeních

J. Doležal - *VIII. metodické setkání uživatelů spisové služby GINIS®*, KÚ České

Budějovice, 16. 4. 2009

- seminář *Datové schránky*, Praha-Smíchov, 26. 5. 2009

J. Doležal, P. Zeman -

- metodické školení pro pracovníky badatelen, NA Praha - Chodovec, 20.

11. 2009

IX. Účast na odborných konferencích a seminářích

J. Doležal - *Bibliografické citace dle norem ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2 (1-0197)*,

přednášející PhDr. B. Drobníková, pořadatel *Česká archivní společnost*,

NA Praha-Chodovec, 19. 2. 2009

P. Zeman - *Ateliér Wolf a němečtí fotografové Českého Krumlova v první polovině*

20. století, Od rezidenčního města k památce světového kulturního

dědictví, pořadatel Státní památkový ústav České Budějovice, Český

Krumlov 20. - 21. 5. 2009

X. Výstavní projekty

Eva Javorská - *28. říjen v paměti Hradu. Proměny československé státnosti 1918-*

1948, Císařská konírna Pražského hradu, 24. 10. 2008 – 8. 2. 2009,

spoluautorka výstavního projektu

P. Zeman - *28. říjen 1918, 1928, 1938, 1948 v paměti hradu*, Císařská konírna

Pražského hradu, 24. 10. 2008 – 8. 2. 2009, kurátor výstavního projektu

- *„NEHODNÉ ŽITÍ“*. *Nacistická „eutanázie“ v říšské župě Sudety a protektorátu Čechy a Morava, 1939-1945*, Památník Terezín 30. 9. – 11.

11. 2009, spoluautor výstavního projektu

- *Československé řády a vyznamenání*, Muzeum Jana Amose

Komenského, Uherský Brod 20. 11. 2009 – 21. 3. 2010, odborná

spolupráce

XI. Přednášky a moderování

- P. Zeman - *Pražský hrad, tradice 28. října a české dějiny 1918-48*, v rámci přednáškového cyklu Příběh Pražského hradu, Správa Pražského hradu, 5. 2. 2009
- *Okupace Československa a obsazení Pražského hradu 15. 3. 1939*, v rámci přednáškového cyklu Příběh Pražského hradu, Správa Pražského hradu, 26. 3. 2009
  - *Fotoateliér Seidl a Fotoateliér Wolf v Českém Krumlově ve 20. století na pozadí dobových česko-německých vztahů*, Museum Fotoateliér Seidl (Českokrumlovský rozvojový fond s.r.o.), Český Krumlov, 18. 6. 2009

XII. Účast na grantových projektech

- E. Javorská - *Hradní fotoarchiv 1918-1933*, Grantová agentura České republiky, nositel projektu Archiv Národního muzea v Praze, spoluřešitelka
- P. Zeman - *Zmizelé elity. Vědci a intelektuálové z českých zemí jako oběti nacistického režimu*, Česká rada pro oběti nacismu, nositel projektu Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky, spoluřešitel
- *Die nationalsozialistische Euthanasie und ihre Oper auf dem Gebiet der heutigen Tschechischen Republik 1939-1945* (ÚSD AV ČR, Oberösterreichisches Landesarchiv-Dokumentationsstelle Hartheim, Stiftung Sächsische Gedenkstätte Pirna-Sonnenstein, projekt EU č. REM 2007-103), spoluřešitel

XIII. Činnost v grantových komisích

Pavel Zeman – spolupráce s Grantovou agenturou Univerzity Karlovy v Praze
Praha, oponování grantových projektů

XIV. Bibliografie pracovníků

P. Zeman - Boris Böhm - Peter Eigelsberger - Tomáš Fedorovič - Dietmar Schulze – Florian Schwaninger - Michal Šimůnek, „*Nehodné žití*“. „*Lebensunwert*“. „*Not Worth Liberty*“. *Nacistická „eutanázie“ v říšské župe Sudety a*

Protektorátu Čechy a Morava, 1939-1945. Die nationalsozialistische „Euthanasie“ im Reichsgau Sudetenland und Protektorat Böhme und Mähren 1939-1945. Nazi 'euthanasia' in the Reich District of Sudetenland an in the Protectorate of Bohemia and Moravia, 1939-1945,
Hartheim 2009

Vyhotovil:

PhDR. Pavel Zeman, PhD.

27. 1. 2010